

Leidraad voor het onderzoek in de afdeelingen tot vaststelling van een Wetboek van Militair Strafrecht en op de Krijgstucht.

NADERE VERBETERING VAN MISSTELLINGEN in het ontwerp van wet tot vaststelling van een Wetboek van Militair Strafrecht, gelijk het luidt na de daarin bij de tweede lezing in de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangebrachte wijzigingen. (Gedrukte Stukken der Eerste Kamer, Zitting 1901—1902, 42, n°. 96.)

Art. 138.

De beide laatste regels worden gelezen als volgt: „ring dier straf nog niet is verjaard”.

ADRES van de Eerste Kamer der Staten-Generaal ter beantwoording van de Troonrede.

MEVROUW!

1. De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft met groote vreugde Uwe Majesteit te midden der Volksvertegenwoordiging zien verschijnen tot opening van de nieuwe zitting.

Het geheele Nederlandsche volk heeft gedeeld in de angstvolle zorg van den Doorluchtigen Gemaal en van de Koninklijke Moeder gedurende de dagen, dat ernstige krankheid het aan allen zoo dierbaar leven bedreigde. Het gelukkig herstel van Uwe Majesteit vervult ons met innige dankbaarheid.

2. Met voldoening vernemen wij, dat de betrekkingen van Nederland met de andere Mogendheden, blijvende wat zij waren, ook dit jaar haar zeer vriendschappelijk karakter behielden.

3. De mededeelingen van Uwe Majesteit omtrent den algemeenen toestand hier te lande wekken onze levendige belangstelling.

4. Wij waardeeren het, dat bij den wanoogst in eenige residentien op Java krachtige hulp van Gouvernementswege is betoond.

5. Aangenaam is ons de getuigenis, dat Zee- en Landmacht zich met toewijding van hare roeping kweten en het korps van burgerlijke ambtenaren Uwer Majesteit alleszins reden tot tevredenheid gaf.

6. De indiening der door Uwe Majesteit aangekondigde voorstellen ten nutte van moederland en koloniën zien wij met groote belangstelling te gemoet.

7. Het beroep van Uwe Majesteit op onze toewijding aan de zaak van het Vaderland zal niet te vergeefs zijn. Met Haar vereenigen wij ons in de bede, dat onze arbeid met Gods zegen moge worden bekroond.

WEDER-ANTWOORD der Koningin op het Adres van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, ter beantwoording van de Troonrede, op den 19den September 1902.

MIJNE HEEREN,

Het is Mij aangenaam van U de verzekering te ontvangen, dat mijn beroep op Uwe toewijding aan de zaak van het Vaderland niet te vergeefs is gedaan.

Dat Gods zegen op Uwen arbeid ruste is Mijn oprechte wensch.

Handelingen der Staten-Generaal. — 1902—1903. — I.

Ik verzoek U, Mijne Heeren, aan de Eerste Kamer Mijnen dank te willen overbrengen voor Haar Adres van Antwoord.

LEIDRAAD, voor het onderzoek in de afdeelingen van het ontwerp van wet tot vaststelling van een Wetboek van Militair Strafrecht en van dat op de Krijgstucht. (42 der Zitting 1901—1902.)

Ter voldoening aan de taak haar door Uwe Vergadering opgedragen, heeft Uwe Commissie gemeend, met een overzicht van den inhoud der beide bovengenoemde wetsontwerpen, Uwe aandacht meer in het bijzonder te moeten vestigen op zoodanige punten die daarvoor boven andere in aanmerking schenen te komen. Heeft zij dit in vele gevallen vragenderwijze gedaan, zij wil dit niet anders beschouwd hebben dan als een haar voor het doel geschikt voorkomenden vorm: geenszins heeft zij daarmede eene bepaalde meening over het betrekkelijk onderwerp willen uitspreken, al mocht men soms geneigd zijn die daaruit af te leiden. Ook spreekt het wel vanzelf, dat zij het onderzoek in de Afdeelingen allerminst tot de meer bijzonder aangegeven punten heeft willen beperken.

Algemeene beschouwingen betreffende beide wetsontwerpen.

Eene herziening van de militaire strafwetboeken en reglementen op de krijgstucht, die, behoudens de daarin in 1870, 1879 en 1886 gebrachte wijzigingen, in de jaren 1814 en 1815 werden ingevoerd en welke zakelijke inhoud aan wetten van de achttiende eeuw werd ontleend, moet wel eene verbetering van het bestaande bevatten; de zorg aan de samenstelling der voorliggende ontwerpen gedurende eene lange reeks van jaren bij herhaling besteed, doet dit eveneens verwachten.

Toch kan men vragen, of de verbetering niet had kunnen en dan ook had moeten leiden tot eene hervorming, waarbij het militaire strafrecht in het gewone burgerlijke werd opgelost en het militaire strafwetboek, als zoodanig en als bijzonder wetboek, uit het samenstel der Nederlandsche wetgeving ware verdwenen.

Afgezien toch van de regeling van de krijgstucht, welke instelling uit haren aard aan den militairen stand uitsluitend eigen is, kan de vraag gesteld worden, of niet de militairen op strafrechtelijk gebied als gewone burgers waren te behandelen en of niet, gelijk de door militairen begane misdrijven tegen het gemeene recht en de gemengde militaire misdrijven aan de algemeene wet onderworpen zijn, ook de zuiver militaire misdrijven, zoo niet in de wet op de tucht, dan toch in een afzonderlijken titel van het Algemeen Strafwetboek konden worden opgenomen.

Kan een afzonderlijk strafwetboek eenigen grond of aanleiding geven om de gelijkheid van alle burgers voor de wet verkort te achten?

In hoeverre is de invoering van het Wetboek van Strafrecht en van dat op de Krijgstucht afhankelijk van eene herziening van de strafrechtspleging?

Bestaat er overwegend bezwaar tegen het bij de Tuchtwet aangenomen beginsel, dat zekere feiten bij de strafwet strafbaar gesteld, krijgstuuchtelijk kunnen worden bestraft, wanneer het begane feit, naar het oordeel van den tot bestraffing bevoegden meerdere, een zoo licht karakter draagt, dat de zaak buiten strafrechterlijke behandeling kan worden afgedaan? Of is er een middel aan te wijzen om het bezwaar dat daarin ligt op te heffen?

Het Wetboek van Militair Strafrecht.

De eerste drie artikelen bepalen de verhouding van dit Wetboek tot het gemeene strafrecht in het algemeen, daarin bestaande, dat het van dit laatste afwijkende bepalingen bevat, terwijl overigens op militair strafrechtelijk gebied ook het gemeene strafrecht geldt. In het bijzonder regelt art. 3 de toepasselijkheid van de gemeenrechtelijke bepalingen betrekkelijk Nederlandsche schepen, ten aanzien van vaartuigen der krijgsmacht. Overigens